

Príhovor predsedu Slovenskej evanjelickej jednoty

Vážené sestry a bratia, vzácni hostia, dámy a páni !

Aj keď nás od významnej udalosti novodobých dejín Slovenska – Slovenského národného povstania - delí už sedem desaťročí, ani nemilosrdne plynúcemu času sa nepodarilo oslabiť jeho nadčasové poslanstvo. Na ich vzniku nachádzame zreteľný rukopis členov našej Evanjelickej cirkvi a. v. a nie je náhoda, že v historických prameňoch je i označenie, že Povstanie bolo evanjelickou revolúciou. Z rozprávania našich rodičov, z ich denníkov i z vlastných spomienok vieme i my, hoci sme v tom čase boli ešte deťmi, že názov luteránska rebélia je výstižný. SNP sa bytostne dotýkalo aj pôsobenia a osudov mnohých významných osobností ale i obyčajných ľudí z evanjelického prostredia. Pre Slovenskú evanjelickú jednotu bolo preto vecou cti pripomenúť túto dejinnú udalosť aj dnešným podujatím, na ktorom vás všetkých srdečne vítam.

Slovenské národné povstanie malo význam aj z medzinárodného aspektu. Stalo významným míľnikom našej histórie - bolo posolstvom národom Európy a sveta o tom, že Slováci nesúhlasia s klérofašistickým režimom, ktorý hanebne pošliapaval fundamenty demokracie, kresťanské hodnoty a zásady.

Z rozprávania blízkych príbuzných evanjelických osobností Povstania i z prednášok sa o konkrétnom obsahu ich protifašistického odboja dozvieme na dnešnej konferencii spoločne viac.

SNP sa aktívne zúčastnili mnohé evanjelické osobnosti: známe z politického života. Takými boli Ján Ursíny, Martin Kvetko, Jozef Lettrich, Ján Paulíny, ale aj ďalší členovia evanjelickej cirkvi, ktorí pôsobili v slovenskej armáde ako boli generál Rudolf Viest, plk. Daniel Kováč, bratia Veselovci a Nábělkovci ale mnohí aj a v občianskom živote. Veď najmä tu, na strednom Slovensku, naše cirkevné zbory a evanjelické rodiny Povstaním doslova a do písmena žili - a mnohé, žiaľ i trpeli – mreli.

Čestné miesto patrí evanjelickým kňazom, ktorí nezištne, v duchu Evanjelia, poskytovali pomoc a duchovnú útechu všetkým bez rozdielu. Aj našim židovským spoluobčanom, ktorých fašistický režim vytesnil z občianskeho života a posielal na smrť. Kňazi riskovali životy vlastné i svojich blízkych a viacerí sa stali martýrmi tejto zlovestnej doby. Svojou statočnosťou, svojimi obeťami nám naše evanjelické osobnosti zanechali z čias Povstania nezmazateľný odkaz.

Sme presvedčení, že postoje aktívnych účastníkov Povstania z našej Evanjelickej cirkvi a. v. budú posolstvami - nielen pre nás ale i pre ďalšie generácie.

Ing. Ján Holčík, CSc.,
predseda Slovenskej evanjelickej jednoty